

Оформлення житлових субсидій

стор. 2

«Велика Україна» як новітня національна ідея країни-переможця

стор. 4

Пісні страви

стор. 5

Телепрограма

стор. 6

Анекдоти, гороскоп та гімнастика для мозку

стор. 7

Газета виходить з 10 січня 1932 року

№ 35 (11245), 16 грудня 2022

МАКАРІВСЬКІ ВІСТІ

ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ, УКРАЇНСЬКУ ПРИРОДУ, ЯКА НАЙКРАЩА У СВІТІ...

Ризикуючи власним життям, рятувати інших, знаходити допомогу та підтримку у знайомих і не знайомих людей. Евакуація мешканців Макарова у пекельний березень 2022 року. Про це спілкувалась з Людмилою Колос у нашому ексклюзивному інтерв'ю.

стор. 3

БЕЗПЕКА ДІТЕЙ В ІНТЕРНЕТІ: ЩО ТРЕБА ЗНАТИ БАТЬКАМ І ВЧИТЕЛЯМ

Інтернет – це не лише освіта і спілкування з друзями. Він може ховати безліч загроз, зокрема, кібер-булінг, порнографію, сексуальне насильство, шпигунство, шахрайство тощо. Тому дорослим важливо навчати дітей безпечно користуватися інтернетом. Детальніше про онлайн-загрози для дітей та про те, як дорослі можуть допомогти створити безпечне інтернет середовище – в матеріалі Центру громадського моніторингу і контролю.

стор. 4

ЯК ПРАВИЛЬНО ЗБЕРІГАТИ КРУПИ: НЕ ЗАВЕДУТЬСЯ НІ ЖУЧКИ, НІ МІЛЬ

Запасатися крупами про запас можна лише за умови, що їх є де зберігати без ризику, що в них заведуть комах. Неприємність ще й у тому, що комах можуть завести у крупі в магазині або на складі, і тоді «троянський кінь» зіпсує ваші домашні запаси – від бакалії до сухофруктів. Щоб цього не трапилось, потрібно мати хоч найменше уявлення про те, звідки беруться жучки і міль і чого вони не люблять.

стор. 5

ОТРУЄННЯ ЧАДНИМ ГАЗОМ: СИМПТОМИ ТА ЯК ВБЕРЕГТИСЯ

Чадний газ можуть виділяти дров'яні, газові, вугільні печі та каміни, двигуни внутрішнього згорання, бензинові або дизельні генератори. Ступінь отруєння залежить від концентрації чадного газу і часу, протягом якого людина його вдихала, розповіє завідувач Центру з лікування гострих отруєнь Олександр Михайленко.

стор. 5

Макарівщина схиляє голову перед своїми полеглими захисниками...

З початку повномасштабного вторгнення військ росії на територію України, Макарівська громада одна із перших потерпала від ворожої орди. На захист нашої землі стали багато мешканців Макарівщини, які не рідко, навіть без зброї в руках, протистояли ворогам. Разом з ними героїчно боронили українську землю воїни ЗСУ. На жаль, свої серця вони навіки залишили Україні. Макарівщина має знати і пам'ятати своїх Героїв, які живуть у спогадах рідних, близьких, друзів, колег по роботі і просто тих, хто згадає їх добрим словом. Спогади про кожного з них публікуємо на сторінках нашого видання.

МАРИНОШЕНКО Володимир Георгійович
РОМАНОВ Руслан Сергійович
ПОЛЬШІН Володимир Вячеславович
ПЕТРОВСЬКИЙ Віталій Сергійович
АХАНОВ Михайло Миколайович
СУЛИМА Ярослав Степанович
ГРИЦАК Максим Олександрович
ХРОМЕНКО Віталій Петрович
СИДОРЕНКО Дмитро Олександрович
БРАЦЕЙКО Ігор Олександрович
СОЛОНІЙ Ігор Борисович
ПЕЛЮХІВСЬКИЙ Сергій Вікторович
ЗАБОРОВЕЦЬ Сергій Володимирович
РАДЧЕНКО Олександр Олексійович
КИРПАЧ Олександр Дмитрович
КУДРІК Андрій Аркадійович
ІЗМАЙЛОВ Андрій Олександрович
ПЕТРУШЕНКО Олексій Володимирович
ВАРГА Руслан Дмитрович
ЗАДОРОВНИЙ Сергій Іванович

ГОЛОВЧЕНКО Андрій Олександрович
ПАЛЮХ Іван Федорович
ОПАНАСЕНКО Сергій Олександрович
ЧМІЛЬ Павло Михайлович
ПРОКОПЕНКО Ярослав Вікторович
РУДЕНКО Віктор Леонідович
ШУЛЬГА Євген Михайлович
ЄВТУШЕНКО Іван Петрович
ЗАЛІСЬКИЙ Олександр Романович
СТРУТИНСЬКИЙ Владислав Францович
ШУЛЬГА Дмитро Сергійович
СЕМЕНЕНКО Дмитро Олександрович
ФІСЮРЕНКО Вячеслав Віталійович
КОТ Олег Миколайович
БОДРЯГІН Володимир Олександрович
ШУЛЬЖЕНКО Максим Станіславович
АНДРЕЄВЦЕВ Євгеній Вячеславович
НЕЧИПОРЕНКО Анатолій Миколайович
ХОМЕНКО Олександр Васильович

**Сини, чоловіки, батьки, брати і друзі,
вічна і світла пам'ять Вам! Слава Україні!**

ЖИТЕЛІ КИЇВЩИНИ МОЖУТЬ НАДАТИ ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК ПРО РОБОТУ ПУНКТУ НЕЗЛАМНОСТІ, ЗАПОВНИВШИ ГУГЛ-ФОРМУ

Форма для зворотного зв'язку

ПУНКТ НЕЗЛАМНОСТІ

Відвідувачі Пунктів Незламності можуть залишити зворотний зв'язок щодо роботи пункту, заповнивши спеціальну гугл-форму чи зателефонувавши на «гарячу лінію» Київської ОВА за номером: (044) 363 07 34. Відгуки допоможуть виправити недоліки та покращити роботу Пунктів.

Такий QR-код розміщено на кожній локації.

Нагадаємо, що в Київській області наразі функціонує вже понад 400 Пунктів Незламності. Вони розташовані в усіх громадах області, їхня кількість збільшується щодня.

Пункти облаштовуються в адміністративних будівлях, закладах освіти, бізнесу (АЗС, аптеки, магазини), наметах ДСНС, модульних спорудах тощо. Пункти Незламності функціонують цілодобово та безкоштовно. У них, попри відключення електроенергії, передбачається наявність тепла, води, мобільного зв'язку, інтернету, живлення для мобільних пристроїв тощо. Більшість із Пунктів мають генератори, запаси води та їжі, засоби гігієни. Жителі регіону також можуть дізнаватися найближчі адреси Пунктів Незламності на офіційних сторінках органів влади та на сайті «Пункти Незламності».

УВАГА! Пункти обігріву та незламності в Макарівській громаді

В Макарівській громаді працюють пункти незламності. Дивіться перелік та шукайте найближчі територіально. Пам'ятайте, на випадок повної відсутності світла, Інтернету та зв'язку, виписіть цей перелік на папері!

- смт Макарів, вул. Димитрія Ростовського, 30
- с. Колонщина, вул. 1 Травня, 1
- с. Фасова, вул. Шевченка, 3
- с. Мотижин, вул. Довгича Василя, 2
- с. Королівка, вул. Клубна, 2
- с. Копилів, вул. Жовтнева, 84
- смт Макарів, вул. П'ятероуська, 5
- с. Маковище, вул. Центральна, 46 Б
- с. Забуяння, вул. Молодіжна, 15
- с. Рожів, ЗДО (яско-садок) "Сонечко"

НА КИЇВЩИНІ З ПОЧАТКУ ВАКЦИНАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ ПОНАД 1 880 000 ЛЮДЕЙ ЩЕПИЛИСЯ ВІД COVID-19

У Київській області з початку пандемії від коронавірусу щеплення отримали 1 880 959 людей. Це третій показник серед інших областей України. Про це повідомили в Департаменті охорони здоров'я Київської обласної військової адміністрації.

Так, за минулий тиждень, з 5 до 11 грудня, щеплено 2 698 людей. Фахівці департаменту зазначили, що вакцинація лишається найдієвішим способом захиститися від тяжкого перебігу коронавірусної хвороби. Протягом попереднього тижня в регіоні зареєстровано всього 147 підтверджених випадків коронавірусної хвороби, що на 20,1% менше, ніж у період із 28.11.2022 до 04.12.2022.

Крім того, на лікуванні в медичних закладах Київщини з гострою респіраторною хворобою COVID-19 перебувають всього 90 хворих із підтвердженим діагнозом та 54 – із підозрою. Це на 24 хворих більше, ніж попереднього тижня.

Зауважимо, незважаючи на війну, імунізація в Київській області триває. Для того, щоб зробити безкоштовне щеплення, необхідно звернутися по скерування до сімейного лікаря. У регіоні наразі функціонують 25 центрів масової вакцинації та 182 пункти щеплень, а також працює 19 мобільних бригад.

koda.gov.ua

«Тим, хто врятував світ»

14 грудня біля меморіалу «Тим, хто врятував світ» з глибокою шаную згадували героїчний подвиг ліквідаторів аварії на Чорнобильській атомній електростанції, які стали в нерівний двобій із радіаційною зброєю.

Спливають роки, але в пам'яті кожного з нас назавжди залишиться свіжим рубцем спогад про чорнобильську трагедію і його наслідки.

Чорнобиль для нас ніколи не стане минулим. Неоцінений подвиг здійснили всі, хто брав участь у ліквідації наслідків вибуху на 4-му енергоблоці атомної станції. Хтось у пеклі радіації залишив своє здоров'я, а хтось життя...

Низький уклін всім, хто боровся зі страшною бідою.

Вічна пам'ять загиблим ліквідаторам.

Макарівська селищна рада

Чергова підтримка в облаштуванні побуту для мешканців модульного містечка

Холодильники, сушильні автомати, електричні плити, електрочайники, роутери, осушувачі повітря для загальних кімнат та кухні, розкладні сушарки та вішалки в кожну кімнату надав Благодійний фонд Право на захист за підтримки УВКБ ООН мешканцям модульного містечка.

У модульному містечку мешкають 150 місцевих мешканців, що втратили домівки внаслідок російської збройної агресії та декілька родин переселенців з інших регіонів. Така допомога значно полегшить життя мешканців містечка. Тимчасове житло ніколи не замінить рідний дім, втім ми докладасмо зусиль, щоб створити максимально комфортні умови проживання.

Щиро дякуємо нашим міжнародним друзям за допомогу. Ваша підтримка є відчутною та дуже потрібною.

Макарівська селищна рада

ОФОРМЛЕННЯ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ

Субсидія надається на оплату:

- житлових послуг - послуг з управління багатоквартирним будинком;

* комунальних послуг - послуг з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами;

- абонентського обслуговування для споживачів комунальних послуг, зокрема за індивідуальними договорами про надання комунальних послуг, а також витрат на управління багатоквартирним будинком та витрат на комунальні послуги в такому будинку (абонентська плата з постачання теплової енергії, гарячого водопостачання, централізованого постачання холодної води);

* на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива.

ВАЖЛИВО!

Житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком призначенням до дати закінчення опалювального сезону і розраховується з урахуванням тривалості опалювального сезону:

- на неопалювальний сезон - з 1 травня по 30 вересня;
- на опалювальний сезон - з 1 жовтня по 30 квітня.

Субсидія для відшкодування витрат на придбання твердого палива та скрапленого газу призначається на календарний рік (вплата здійснюється один раз на рік) при умові, що домогосподарство не отримує комунальну послугу з постачання теплої енергії для централізованого опалення (теплостачання) та не використовує природний газ або електричну енергію для індивідуального опалення.

Консультації за телефоном: 453-75-50 та +380997974436

ДО УВАГИ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ (НАДАВАЧІВ) КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ З ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИПЛАТИ СУБСИДІЙ

Для надання якісних послуг населенню з призначення та виплати субсидій та здійснення інформаційно-обмінного з уповноваженим органом усім постачальникам (надавачам) комунальних послуг, а саме:

- виконавцям комунальних послуг;
- управителям багатоквартирних будинків;
- об'єднанням сівласників багатоквартирних будинків,

необхідно до 31.12.2022 зареєструватися в особистому кабінеті надавача послуг на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України. Вхід до застосунку надається для спеціалістів лише за кваліфікованим електронним підписом (КЕП). При цьому виконується перевірка наявності сертифіката користувача в програмних комплексах Пенсійного фонду України.

Для забезпечення вище зазначеного доступу вам необхідно визначити відповідальних осіб від організації, які будуть виконувати функції надання інформації щодо осіб для призначення та розрахунку їм житлових субсидій та пільг, та надати їх кваліфіковані сертифікати електронного цифрового підпису.

Сертифікати надати на електронну адресу: sert@ko.pfu.gov.ua

ПЕРЕВІРИТИ, ЧИ ПРИЗНАЧЕНО ДОПОМОГУ НА ОПЛАТУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ, МОЖЛИВО ОНЛАЙН

На сайті ДП «ІОЦ Мінсоцполітики України» можна зайняти інформацію про стан субсидій в домогосподарстві за даними Єдиного державного реєстру отримувачів субсидій Міністерства соціальної політики.

Обравши свою область, населений пункт та адресу, можна побачити загальну суму призначеної субсидії з ЖКП за різні роки - за неопалювальний та опалювальний період.

Зробити це можна за посиланням: <http://subsidiy.ioc.gov.ua/>

Наталія ЖИВАГА,
заступник начальника відділу обслуговування громадян № 12 (сервісний центр) УОГ ГУПФУ у Київській області

Юридичний поради́ник для ВПО інформує

Перевірити, чи призначено субсидію на оплату житлово-комунальних послуг, можна онлайн за допомогою безкоштовного електронного сервісу на сайті Мінсоцполітики: <https://subsidiy.ioc.gov.ua>.

Юридичний поради́ник
для ВПО

Як перевірити онлайн, чи призначено житлову субсидію

Фінансується в рамках української дипломатії Європейського Союзу

Українська міжурядова організація співробітництва

EGAP

Фонд Світова Співпраця

ПРАВО ЗАХИСТ

1. Перейдіть за посиланням: <https://subsidiy.ioc.gov.ua/>
2. Вкажіть свою область, населений пункт, назву вулиці, номери будинку та квартири.
3. Поставте галочку навпроти фрази «Я не робот» та натисніть кнопку «Шукати».

За наявності інформації в Єдиному державному реєстрі отримувачів субсидій на екрані з'являться дані про:

- ▶ загальну суму призначеної житлової субсидії за різні роки (окремо за неопалювальний та опалювальний період);
- ▶ місцезнаходження особової справи отримувача субсидії;
- ▶ стан субсидії та номер заяви.

При цьому якщо інформація про подану заяву відсутня, варто звернутися до пенсійного органу за місцем знаходження житла. Нагадаємо, що з 1 грудня повноваження щодо призначення та виплати субсидій передані органам Пенсійного фонду України.

Щиро дякуємо кожному читачеві за увагу та інтерес до видання

У час стрімкого розвитку інформаційних технологій, коли гаджети все більше входять у наше життя, дуже складно «вживати» друкованим виданням, особливо на місцевому рівні. У тяжкі часи війни, тим паче!!! Але за підтримки наших передплатників, ми з редакційною командою видання, з кожним виходом свіжого номера, намагась піднімати актуальні для вас теми, збирати достовірну інформацію про життя нашої громади, діяльність або бездіяльність влади, пишемо про людей, які живуть поряд з вами і робимо усе можливе, щоби пам'ять про полеглих Героїв у цій жорсткій війні жила серед нас, у тому числі і на шпальтах нашого видання. Разом із колегами аналогічних проєктів про війну росії проти народу України, ми збираємо історії тих, хто наблизив нашу Перемогу на усіх фронтах!

Дякуємо дописувачам «Макарівських вістей» за цікаві матеріали, якими живе Макарівщина. Ми впевнені, що і надалі, наша «районка» буде продовжувати жити, вдосконалюватись із вашою допомогою!

На жаль, ціну на передплату довелося збільшити, у зв'язку зі значним збільшенням витрат на друк та доставку видання до передплатників. Але, разом, купуючи українське, ми сплачуємо податки і робимо свій вклад у Перемогу на ворогом!

Нагадаємо, що триває передплата на наше видання на 2023 рік.

	1 міс.	3 міс.	6 міс.	12 міс.
61291 для індивідуальних передплатників	87.69	263.07	526.14	1052.28
86501 для підприємств і організацій	127.69	383.07	766.14	1532.28

«Макарівські вісті» можна передплачувати у всіх відділеннях та на офіційному сайті «Укрпошти», у листонош.

Щоб отримувати газету «Макарівські вісті» у pdf-форматі, пишіть на електронну адресу редакції: super.makariv_visti@ukr.net. Вартість передплати – 50 примірників – 450 грн.

3 повагою - колектив газети «Макарівські вісті»

Люблю Україну, українську природу, яка найкраща у світі...

Людмила Колос. Немає, мабуть людини на Макарівщині, яка не знала б цю активну, творчу та надзвичайно енергійну жінку. Жодне свято не відбувалось на головній сцені Макарова без її участі, безліч організованих виступів зірок сучасної естради для глядачів в Макарові.

Людмила багато років працювала директором районного будинку культури, а зараз – на посаді директора КЗ «Центр культури і дозвілля» Макарівської селищної ради.

Вона успішно організувала екскурсії та відпочинок наших макарівчан на заході України і за кордоном.

А в пекельний місяць березень 2022 року, була однією з тих, хто проводив масову евакуацію мешканців Макарова... під обстрілами, бомбардуваннями, долаючи усі обставини... Для багатьох людей, її вчинок став єдиним порятунком і зберіг життя...

Нещодавно, до Дня волонтера, Людмилі вручили нагрудний знак «За оборону рідної землі. Макарів». Ця жінка робила добро для людей просто, бо не могла інакше і зробила б так само тисячу разів...

Як воно, ризикуючи власним життям, рятувати інших, знаходити допомогу та підтримку навіть у не знайомих людях? Про це спілкувалась з Людмилою у нашому ексклюзивному інтерв'ю.

З чого все почалося для Вас у цій війні?

Коли почалися обстріли в Макарові, до укриття в будинок культури прийшла жінка, яка працювала в «Промені надії». Вона дуже плакала. Я запитала її, що сталося і чим можу допомогти. «В «Промені» під обстрілами залишаються діти... їх ніхто не може вивести...». На той час наше селище вже було в оточенні ворога і евакуація, тим паче, дітей була занадто ризикованою... Я в той же день на власному автомобілі приїхала у «Промінь». У закладі перебували 29 дітей і одна лише директор Світлана Шабанова. Я попросила їх перевести усіх хоча б до укриття в будинок культури. Бо в закладі укриття не було і під час бомбардувань, а вони вже мали постійний характер, діти зі Світланною були змушені долати бетонну огорожу, щоби потрапити у підвал сусідньої організації. В приміщенні закладу було тепло, але вже не безпечно. Серед дітей були дуже маленькі за віком, перебувати для них у підвалах також було критичним. Ми вирішили, що треба щось робити і діти мають бути в безпеці.

Я приїхала в центр селища, зв'язку вже не було, пам'ятаю лише звуки вибухів і зарево червоне над Макаровом... чорний дим... страшно...

Через нині покійного Віталіка Петровського, я передаю написану записку голові нашої громади Вадиму Токарю, що у «Промені надії» під обстрілами перебуває 29 дітей і їх треба рятувати!!! Віталіку вдалося знайти Вадима, він прийшов до будинку культури. Про те, що діти залишаються у закладі він знає, але, як вивести їх з оточеного орками Макарова?

Тут прямо в будинку культури до нас підходить чоловік, не місцевий. Працює журналістом на телебаченні і разом із дружиною та дитиною евакуювався з Києва. Тому в Макарові його сім'я опинилась випадково, приїхавши до друзів. Він розповів, що має контакти із одним з відомих благодійних фондів України, які допоможуть вивести дітей із Макарова на більш безпечну територію. Так, як варіантів не було, ми вирішили спробувати. Чоловік із цікавим прізвищем Середа сказав, що йому треба виїхати до Житомира і там про все домовитись. Я відразу прийняла рішення, що буду їхати я. Сім'я Середи сідає до мене в мою машину і я попросила Віту Тиндика, який постійно допомагав людям, що приходили до укриття, поїхати зі мною. Просто хотілось бути не самій, адже страшно, чи вийде організувати цю евакуацію...

І ми виїхали на Житомирську трасу... Я чесно не пам'ятаю дату того дня в календарі, мабуть це було 2 березня. Але, як зараз, страх перед очима: орками вже «кішило» у посадках над дорогою, яка постійно прострілювалась. Жінка і дитина постійно плакали і молились... Вони голосять, а я натискаю на газ і «пру» з усіх сил. Дівчинка так просила Бога про допомогу, що він почув). Ми доїхали до Житомира. Це подружжя звелю нас із представниками благодійного фонду і більше ми їх не бачили... У фонді нам сказали, що дають автобус для евакуації дітей і організують їх розміщення на західній Україні, тільки водій може під'їхати до безпечної місця. Туди, де стріляють, він не поїде! Ви ж усі знаєте, що тоді робилось в Макарові. Я домовляюсь із водієм цього автобуса, щоб їхати відразу, обіцяла, що залишу його у безпечному місці, а сама організую, як вивести дітей. Ми вирушили в дорогу: водій на автобусі, а ми з Вітою Тиндиком на моїх дев'ятці. І тут до мене телефонує Світлана Шабанова: «Люда, нас із дітьми на шкільному автобусі везуть в сторону Бишева наші поліцейські».

У телефонній розмові з поліцейським, попросила привезти дітей до Брусилівки, де ми їх зможемо пересадити в інший транспорт. Водій далі Брусилівку відмовився їхати. Але нам вдалося домовитись, що

«розвозка» з Брусилівського лігоспу забере дітей і привезе до пункту пересадки між Житомирським і Новоград-Волинським районами, де на них чекав великий комфортабельний автобус від благодійного фонду «Таблеточки». А вже звіди дітей привезли до Львова, розмістили з комфортом та турботою. А потім усі дітки з директором закладу виїхали за кордон і зараз перебувають у безпеці.

А чому Ви самі не виїхали і не залишились у безпечному місці?

У мене було безліч варіантів на західній Україні, багато друзів у різних країнах Європи, які пропонували мені прихисток. Але, дім у мене один. Я би ніколи не залишила його. За багато років роботи в Будинку культури, який для мене став уособленням Макарова і дому, я розуміла, що серцем і душею приросла до цього місця. І не повернутись туди, де я можу бути корисною для своєї країни, я не могла. Це, як різати по «живому»... моя мама до останнього не знала, що я займаюсь евакуацією. Коли телефонувала до мене, я завжди повторювала, що перебуваю у безпечному місці.

Пам'ятаю, як перехрестила автобус у якому їхали діти і пошепки промовила: «Спасибі Богу за допомогу, але я на цьому не зупинюся. Назад у Макарові, бо там людям також потрібна допомога». Ми з Віктором сідаємо у мою «ластівку» і їдемо у саме пекло війни, на свою маленьку батьківщину, яку намагаються прорвати і знищити російські окупанти.

І тут на Житомирській трасі, поблизу села Юрів, як «ументелить» град, прямо біля машини!!! У мене майже серце не стало. Я розгубилась, як їхати далі??? Але нога сама тисне на педаль «газу» і авто рухується... І ми їдемо, снаряди летять над головою, а ми їдемо далі, бо їдемо додому!!!

В Макарові в мене ще дві години руки трусилися від побаченого. Тоді я ще навіть не підозрювала, що буду бачити, як загинуть у рідному Макарові хлопці, які захищали своє селище від лютого ворога, як сотнями люди будуть набиватись у автобуси і благати вивести їх туди, де не стріляють...

У Макарові вирувало справжнє пекло. На черго-

вій зустрічі з Макарівським селищним головою, він запитав мене, чи могла б я і надалі займатись евакуацією мешканців громади.

Звісно, що можу. Нам видали два шкільні автобуси, одну маршрутку, які уціпіли після обстрілів. Водіями визнали двох хлопців з селища Кодра, Олександра Терещенка і Миколу Карабанова, які прийшли добровольцями до військомату з перших днів повномасштабного вторгнення та водія з відділу освіти, молоді та спорту Макарівської селищної ради Віктора Литвина. Ось так у Макарові проходила евакуація: людей розміщали в автобусах та «газельці», також моя вірна старенька дев'ятка вивозила наших макарівчан.

А як Ви збирали людей, адже ні зв'язку, ні Інтернету в Макарові не було?

Хлопці з тероборони бігали в усі можливі місця скупчення людей у підвалах та укриттях, перевіряли двори приватних будинків і пропонували евакуацію. Хто погоджувався, а хто і ні. Багатьох, особливо людей похилого віку, просто не можна було вмовити виїхати на відносно безпечні території. До таких стареньких представники тероборони навідувались із гуманітарною допомогою: носили продукти харчування, ліки тощо.

А скільки Ви людей евакуювали з Макарова?

Я не пам'ятаю... Бо списки складались у процесі евакуації. Через постійні обстріли ми не мали змоги їздити по домівках. Через людей, знайомих, сусідів повідомляли про день та час евакуації. Місце посадки в автобуси було незмінним – Макарівський будинок культури. Був такий день, що одночасно на евакуацію прибули 600 людей! Ми їх всіх розмістили у концертному залі, організували харчування і по черзі відправляли до безпечних місць.

Перших евакуйованих людей розмістити на Волині, допомогла Тетяна Мельник. Вона мене зкоординувала з місцевими волонтерами. А вони в свою чергу організували прийом та розміщення наших людей.

Коли наступного разу автобуси наповнились людьми, ми поїхали. Куди? Не знали. Бо зв'язатись ні з ким вже не могли. Як тільки на трасі почав пробиватись зв'язок, я набрала номер телефону Тетяни Семенової, заступника голови Київської обласної ради. Вона надала мені багато контактів голів обласних рад, народних депутатів, місцевих чиновників у західних областях України. І вони дуже нам допомогли. Взагалі, нам зустрічались дуже щирі та щедрі душею люди. І наші макарівчани не їхали в нікуди. По приїзду у різні села та селища України, на них чекали. Бували ситуації, коли, побачивши людей, що приїхали із самого пекла війни, нас там зустрічали міцними обіймами із сльозами на очах, як рідних. Часто люди віддавали останнє: їжу, одяг, взуття, подушки та ковдри... і свою турботу! Я дякую Тетяні Семеновій за людяність та чуйність і за те, що вона має стільки добрих знайомих людей по всій Україні!

Згодом військові нас уже не впускали в Макарові, бо міст було пошкоджено і не безпечно було перевозити людей. То ми домовились, що представники тероборони, волонтери, поліцейські, працівники ДСНС довозили людей до наших автобусів у найближчій села на власному транспорті.

Спочатку у нашій команді «евакуаторів» були: Віта Тиндик, Віктор Литвин (потім він сказав, що ми і без нього справляємось і виявив бажання залишитись в Макарові), Микола Карабанов, Саша Терещенко. Згодом нам почав допомагати водій маршрутки з Макарова Сергій Корякін.

Коли ми почали возити людей на західну Україну. Не пам'ятаю, як вишло, як відбулось, що звідомились із Романом Бельмеґою, депутатом Макарівської селищної ради. Я розповіла йому, чим ми займаємось, а він попросився нам допомогти... Так нас стало більше, як у ті рукавиці. Він домовився про розміщення наших земляків із трьох рейсів у Білоберезівській громаді, звідки він родом. Дуже багато тут розмістили людей у місцевій школі. Надзвичайно вдячні цим чуйним людям. Спілкуючись з ними, склались найоптимістичніші враження. Люди, які готові були прихилити небо, щоби нашим макарівчанам було тепло, добре і комфортно.

Ми дуже хвилювались через пальне. Його потрібно було просто багато. Люди, хто мав бажання, давали кошти, а сама я не наважувалась сказати, що потрібно скинутись на пальне. Адже, ситуації були різними, хтось їхав з грошима, а комусь не вдалося взяти необхідне з дому. Тому, усі свої власні заощадження я звісно «спустила» на пальне. Допомогли матеріально Тетяна Семенова та депутат Макарівської селищної ради Олександр Гулак, заступник Макарівського селищного голови Богдан Живага. Тетяна Семенова ще й знаходила людей у різних областях країни, які заправляли наші автобуси безкоштовно.

Мій друг працює у Швеції водієм фури. Яюсь він зателефонував мені, запитати, як справи. Я розповіла, чим займаюсь. Через кілька хвилин – на банківській картці 500 євро – на пальне!!!

Загалом, нам яюсь щастило на щирих людей у цій історії евакуації макарівчан. Позитивних моментів насправді було безліч і цій страшній, несправедливій і жорстокій війні.

Як часто Ви робили евакуаційні рейси?

Дуже часто, як це було можливо. Бувало, що навіть не відпочивали зовсім по три доби. Приїжджали-забирали-відвозили...

Ще одним напрямком нашої діяльності була доставка гуманітарної допомоги тим, хто залишився в Макарові. Наші макарівські хлопці Геннадій та Сергій Тарасюки організували Фонд допомоги макарівцям і багато допомогли як коштами на пальне, так і гуманітарною.

Значну гуманітарну допомогу організував отець Тарас Сидило, яку нам надали у Львові. Тетяна Логінова організувала гуманітарну допомогу з Тернополя. Два рази Олександр Гулак домовлявся про допомогу як продуктами харчування, так і гігієною.

А як ви відпочивали між «рейсами»?

Перші дні я думала, що взагалі ніколи не висплюся. Ночувати нам доводилось у різних місцях, комфортніні не дуже. Але, то все так дрібниці у порівнянні з вейфорією від того, що когось вдалось рятувати від обстрілів.

Наші водії Олександр і Микола дуже стомлювались і одного разу, просто, щоби не впасти з ніг, попросили мене і Романа Бельмеґу сісти за кермо. Я запитала Рому, чи водив він коли-небудь автобус, той відповів, що звісно – ні. Але у таких критичних ситуаціях у людини включаються якісь мабуть потаємні здібності і ми з Романом досить не погано справились із нашим дебютним водінням автобусів!

Як з'ясувалось згодом у наших водіїв, ні в Олександрі, ні у Миколі такої практики теж не було. У них не було навіть посвідчення водія. Лише велике бажання рятувати людей!

Одного разу нам потрібно було завезти людей до межі Новоград-Волинського району, де малась бути пересадка у інші автобуси. І по дорозі наша маршрутка зламалася. Що ж робити? Тетяна Семенова надіслала мені контакти голови районної ради Новоград-Волинського району. Артура Загрівого. Він – прекрасна людина. Одразу до нас приїхав, нас забрали в гуртожиток, нагодували, обігріли, взяли наше авто на ремонт. Це було з 7 на 8 березня. А вранці 8 березня він приїхав до нас у гуртожиток втати всіх жінок. Потім людей розмістили у двох комфортабельних автобусах і довели мешканців Макарівщини до пункту призначення в Івано-Франківській області. І в наступні рази, коли була нам потрібна допомога Артур ніколи не відмовляв.

По закінченню війни, неодмінно повеземо подяки від Макарівської громади у кожне місце, де надавали допомогу нашим людям.

Гуманітарну допомогу ми привозили і залишали в Макарові, Небелиці, Червоній Слободі. А з відти її вже розвозили у ті населені пункти, куди це було можливо.

В окупованих селах громади Ви були?

Звісно, що доки там були орки, приїхати туди було не можливо. Проте, остання наша евакуація була, коли ми вивозили людей з Андріївки до Києва. Відразу, як орки втекли з Макарівщини, 1 квітня ми приїхали в Андріївку. Щоби подивитись, кому яка допомога потрібна. То ті, хто з Києва тікав від війни в Андріївку попросили їх відвезти назад. Так ми вивезли автобус людей до столиці.

А що Ви робили між евакуаційними рейсами?

Інший напрямок нашої допомоги від першого дня повномасштабного вторгнення – це забезпечення харчування мобілізованих, тих, хто приходив до укриття, членів тероборони. Наші макарівці приносили багато продуктів також надали б мультиварок, де ми варили гарячі страви. І навіть коли світла була вже 1 фаза, намагались закип'ятити воду, щоби зварити кашу з тушонкою. І у нас це виходило. Дуже допомогла, коли мене не було тут у будинку культури на місці, Наталія Гербут. Вона з першого до останнього дня не полишала будівлі і були координатором усіх процесів. Окрім приготування страв, надавала і медичну допомогу.

Ми з хлопцями якраз 10 березня верталися в Макарові, а мені подзвонила Наташа і сказала, що було влучення в будинок культури... Сльози градом, але ми все рівно їхали додому... і продовжували евакуацію людей.

До Дня волонтера колективу «Центр культури і дозвілля», директором якого я є, вручили подяку від Київської обласної ради. У нас волонтерством займаються майже всі заклади і працівники культури. Ми не зупинимось допомагати, доки не здобудемо Перемогу!

Про що Ви зараз мрієте?

Я з вірою мрію про Перемогу. Про те, що до відбудованого будинку культури люди з посмішками і квітами прийдуть нарешті на концерт, а не в укритті або на евакуацію... І це неодмінно станеться у вільній від російських окупантів Україні. Я роблю і буду робити для цього усе, що можу, бо люблю свою країну і іншої не хочу...

Спілкувалась Марина ТОКАР

Безпека дітей в інтернеті: що треба знати батькам і вчителям

Лише 6,7% опитаних підлітків в Україні не користуються соціальними мережами, свідчать дані міжнародного дослідницького проєкту ESPAD. Майже 45% підлітків проводять у соціальних мережах до 3 годин на день, а ще приблизно 50% – 4 та більше годин. Діти також використовують інтернет для шкільного та позашкільного навчання. Від початку пандемії COVID-19 і до теперішнього часу, повномасштабної війни росії проти України, навчання онлайн стало нормою для більшості українських школярів. Наразі майже 75% українських учнів навчаються онлайн.

Проте інтернет – це не лише освіта і спілкування з друзями. Він може ховати безліч загроз, зокрема, кібербулінг, порнографію, сексуальне насильство, шпигунство, шахрайство тощо. Тому дорослим важливо навчати дітей безпечно користуватися інтернетом. Детальніше про онлайн-загрози для дітей та про те, як дорослі можуть допомогти створити безпечне інтернет середовище – в матеріалі Центру громадського моніторингу і контролю.

КІБЕРБУЛІНГ

Кібербулінг – це цькування із застосуванням цифрових технологій: у соціальних мережах, месенджерах, на ігрових платформах. Він може відбуватися через поширення брехні чи розміщення фотографій, які компрометують когось у соціальних мережах, чи повідомлення або погрози, які ображають когось або можуть завдати комусь шкоди.

За даними ЮНІСЕФ в Україні, майже 50% підлітків були жертвами кібербулінгу. Кожна третя дитина прогулювала школу через цькування в інтернеті. 75% підлітків у анонімному опитуванні підтвердили те, що Instagram, TikTok і Snapchat є ос-

новими соціальними платформами для булінгу.

В Україні працює чат-бот «Кіберлес». У ньому можна дізнатися про те, як діяти дітям, батькам і вчителям у разі кібербулінгу. Чат-бот у Telegram і Viber допоможе дізнатися, як визначити кібербулінг, як самостійно видалити образливі матеріали з соціальних мереж, а також куди звертатися за допомогою.

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО ОНЛАЙН

Діти можуть стикатися із сексуальним насильством в інтернеті у формах секстингу, кібергрумінгу та сексторшену. Секстинг – це надсилання інтимних фото чи відео. Діти можуть надсилати такі матеріали як знайомим, так і не знайомим їм у реальному житті людям. Матеріали подібних перепісок можуть бути оприлюднені, що часто призводить до кібербулінгу та цькувань дитини у школі.

Кібергрумінг – це спілкування із дитиною в інтернеті, під час якого злочинці налагоджують довірливі стосунки з дитиною для сексуального насильства над нею у реальному житті чи онлайн. Вони можуть змушувати дітей виконувати певні сексуальні дії перед камерою. Злочинці

свідомо будують своє спілкування з дитиною так, аби викликати в неї теплі почуття та довіру, показати, що вона цінна та унікальна. Вони можуть прикидатися однолітками дитини, пропонувати роботу моделлю, дарувати подарунки тощо.

Сексторшен – це налагодження довірливих стосунків із дитиною в інтернеті для отримання приватних матеріалів, шантажування та вимагання додаткових матеріалів або грошей.

До законодавства вже внесені зміни, які б допомогли знизити рівень сексуальних злочинів проти дітей в інтернеті. Проте, ІТ-хостери та провайдери не бажують втілювати їх у життя, сказала засновниця освітнього проєкту #stop_секстинг Анастасія Дьякова і додала, що важливо вчити дітей правилам публікації повідомлень та спілкуванню в соцмережах.

За її словами, під час війни діти бачать велику кількість насильницького контенту в інтернеті, навіть якщо перебувають поза межами України. «Це перша війна, яка 24/7 транслюється в інтернеті. У будь-якому куточку світу ви можете бачити, що відбувається. Тому навіть якщо діти є біженцями і перебувають за кордоном, вони бачать величезну кількість насильницького контенту. З одного боку, це наша можливість доносити світу, що насправді відбувається. Але дуже важливо, по-перше, розуміти, що ми публікуємо. По-друге, говорити з дітьми про те, що вони дивляться, налаштовувати батьківські контролю, говорити, щоб діти не відкривали матеріали, які заблюрено. Такий контент часто шокує дорослих – уявіть, як він може впливати на шестирічну дитину», — додала Дьякова.

фія, ви маєте зобов'язання її видалити. Дуже сумно, коли дитина, яка потрапила в такий злочин, звертається до поліції, поліція не дає адекватного реагування, а потім цей контент всюди за дитиною ходить по країні, навіть якщо вона переїжджає. Це постійно, все життя травмує дитину», — пояснила вона.

ДІТИ І ВІЙНА

За даними Держспецзв'язку, росія отримує 80% розвідувальної інформації з відкритих джерел, тобто через соціальні мережі та сайти, у тому числі від українських дітей. Задля безпеки дитини батькам важливо говорити з нею про такі ризики та контролювати контент, який вона бачить в інтернеті.

«Ми маємо в Україні випадки, коли росія налагоджувала в інтернеті контакт з нашими дітьми і різними варіантами здобувала через них інформацію. Це дуже важливі моменти, які треба проговорювати з дітьми», — розповіла Анастасія Дьякова і додала, що важливо вчити дітей правилам публікації повідомлень та спілкуванню в соцмережах.

За її словами, під час війни діти бачать велику кількість насильницького контенту в інтернеті, навіть якщо перебувають поза межами України.

«Це перша війна, яка 24/7 транслюється в інтернеті. У будь-якому куточку світу ви можете бачити, що відбувається. Тому навіть якщо діти є біженцями і перебувають за кордоном, вони бачать величезну кількість насильницького контенту. З одного боку, це наша можливість доносити світу, що насправді відбувається. Але дуже важливо, по-перше, розуміти, що ми публікуємо. По-друге, говорити з дітьми про те, що вони дивляться, налаштовувати батьківські контролю, говорити, щоб діти не відкривали матеріали, які заблюрено. Такий контент часто шокує дорослих – уявіть, як він може впливати на шестирічну дитину», — додала Дьякова.

Рекомендації для дорослих
Міністерство освіти і науки

пропонує декілька загальних рекомендацій щодо забезпечення безпеки дітей в мережі інтернет:

- розміщуйте комп'ютери з інтернет-з'єднанням поза межами кімнати вашої дитини;
  - поговоріть зі своїми дітьми про друзів, з якими вони спілкуються в он-лайн, довідайтесь як вони проводять дозвілля і чим захоплюються;
  - цікавтесь які веб сайти вони відвідують та з ким розмовляють;
  - вивчіть програми, які фільтрують отримання інформації з мережі інтернет, наприклад, «Батьківський контроль»;
  - наполягайте на тому, щоб ваші діти ніколи не погоджувалися зустрічатися зі своїм онлайнним другом без вашого відома;
  - навчіть своїх дітей ніколи не надавати особисту інформацію про себе та свою родину електронною поштою та в різних реєстраційних формах, які пропонуються власниками сайтів;
  - контролюйте інформацію, яку завантажує дитина (фільми, музику, ігри, тощо);
  - цікавтесь, чи не відвідують діти сайти з агресивним змістом;
  - навчіть своїх дітей відповідальному та етичному поводженню в online. Вони не повинні використовувати інтернет мережу для розповсюдження пліток, погроз і інших та хуліганських дій;
  - переконайтеся, що діти консультуються з вами, щодо будь-яких фінансових операцій, здійснюючи замовлення, купівлю або продаж через інтернет мережу;
  - інформуйте дітей стосовно потенційного ризику під час їх участі у будь-яких іграх та розвагах;
  - розмовляйте як з рівним партнером, демонструючи свою турботу про суспільну мораль.
- І найголовніше: дитина повинна розуміти, що ви не позбавляєте її вільного доступу до комп'ютера, а, насамперед, оберігаєте. Дитина повинна вам довіряти.*

«Велика Україна» як новітня національна ідея країни-переможця

Сьогодні, коли кожен член суспільства щодня працює на те, щоб наблизити Перемогу над зухабним агресором, ніхто не задумується над тим, що чекає нас після того, як закінчиться війна.

Зрозуміло – перш за все нам потрібно буде відновити країну: нормалізувати життя людей, прибрати наслідки руйнувань, розмінувати і реконструювати понівечене, оцінити збитки і відсудити їх компенсацію в агресора.

Але окрім цього, на нас неминуче чекає новітня національна ідея. Від чого вона буде залежати? Яким буде вектор розвитку українства після Перемоги над москвою і утвердження європейських цінностей?

Національні ідеї: козацька і сучасна

Національна ідея – це певне надзавдання, що його потрібно реалізувати. Це загальнонаціональна мрія, що мобілізує всі складові нації для руху в майбутнє. Вона не може бути і ніколи не була вічною, адже у процесі свого розвитку нація долає нові вершини, реалізуючи окремі національні ідеї.

Так, впродовж кількох віків національною ідеєю українців було становлення української козацької держави, як спадкоємця старожитньої Русі, утвердження полково-сотенного устрою і вольностей Війська Запорозького на підконтрольній козацькій території. Мета ця мала бути досягнута внаслідок руйнування Речі Посполитої – конфедеративної

держави, яка також претендувала на спадок Русі і по-своєму тлумачила права та вольності козаків.

На жаль, частина козацьких еліт бачила реалізацію своєї національної ідеї в союзі з москвою і спільному формуванні всеросійської імперії на противагу шляхетській демократії.

Коли залишки козацького устрою остаточно розчинилися в імперії, національні еліти поставили перед собою нову національну ідею – власну державність, незалежну від москви. Саме на її реалізацію було покладено попередні півтори сотні років.

Тут важливо зауважити, що чим довше тривали визвольні змагання, тим радикальнішою ставала кінцева мета нової української національної ідеї. Вона еволюціонувала від «слов'янської федерації» через «здобуття» та «відновлення» української незалежності до ліквідації російської імперії, як джерела «зла» та всіх негараздів з нею пов'язаних.

Кінцеву мету сучасної національної ідеї сформулював ще в 1950 році Степан Бандера у праці «Українська національна революція, а не тільки протирежимний резистанс»: «...боротьба не припиниться аж до повного зреалізування нашої мети, якою є

цілковитий розрив між Україною і москвою, відбудова Самостійної Соборної Української Держави, розвалення [росії] і побудова самостійних, національних держав у [підросійській] Європі й Азії, повний розгром російського імперіалізму та створення навколо росії, замкненої в її [історичних] кордонах, такої системи держав, щоб вона не могла більш виступати з імперіалістичною агресією» (тут у квадратних дужках я дозволив собі замінити деякі слова з оригінальної цитати, щоб наблизити формулювання до нинішніх реалій).

Неймовірно, але ми перебуваємо зараз за кілька місяців до моменту, який Степан Бандера означив як «повну реалізацію мети» української національної революції.

І зараз найкращий час для того, щоб «дотиснути», щоб нинішня війна знову не стала «проміжною», щоб не довелось нашим дітям чи онукам добивати росію. Щоб ми впоралися із цим завданням зараз, а не відтермінували цю невідворотну подію на майбутні часи, давши можливість ворогу оговтатися, вивчити помилки і спробувати взяти реванш.

У будь-якому разі, коли момент, означений С.

Бандерою, настане, ми одночасно опинимося в початковій точці новітньої національної ідеї.

Новітня національна ідея

Наша вихідна позиція буде прямо залежати від трьох факторів:

1. Від «рівня» Перемоги України. З якими втратами (економічними, демографічними, психологічними тощо) ми завершимо цю війну? Яким буде обсяг і термін виплат Україні репарацій і контрибуцій? Врешті, чи зможемо ми ЛИШЕ повернути контроль над українським кордоном станом на 1991 рік або отримаємо й інші землі, втрачені під час визвольних змагань у першій половині ХХ століття? Чи змусимо створити демілітаризовану зону в кількох сотнях кілометрів від нашого кордону на російській території?

2. Від міжнародної ситуації. Наскільки швидко після Перемоги Україна буде прийнята в ЄС та НАТО? Чи будуть підписані нові договори, що гарантуватимуть територіальну цілісність України і ШОУ СAME буде прописано в цих договорах? Як саме і впродовж якого часу ми будемо компенсувати країнам-донорам надану військову допомогу? Якою буде міжнародна участь у відбудові України? Чи будуть реформовані за підсумками війни міжнародні організації, зокрема, ООН?

3. Від стану повоєнної росії. Збережеться вона як єдина держава або розпадеться? Якою буде кількість нових держав пост-російського простору і яким буде ступінь їхньої суб'єктності? Чи зможе російське населення визнати військові злочини путінського режиму, чи готове буде спокуювати провину перед Україною? Чи відмовиться від ідеї подальшого протистояння з демократичним світом?

Новітня національна ідея – це, безумовно, суб'єктність України на світовій мапі, її вагоме слово у геополітиці, важливість для майбутнього світового порядку. Яких конкретно позицій ми хочемо досягти в найближчій і далекій перспективі – визначимося в процесі. Але яким буде шлях «Великої України» ми зможемо дізнатися тільки досягнувши Перемоги в нинішній війні. І чим більш переконливою вона буде, тим кращими будуть стартові позиції і тим швидше буде досягнута мета.

Євген БУКЕТ

ЯК ПРАВИЛЬНО ЗБЕРІГАТИ КРУПИ: НЕ ЗАВЕДУТЬСЯ НІ ЖУЧКИ, НІ МІЛЬ

Запасатися крупами про запас можна лише за умови, що їх є де зберігати без ризику, що в них заведуться комахи. Неприємність ще й у тому, що комахи можуть завестися у крупі в магазині або на складі, і тоді «троянський кінь» зіпсує ваші домашні запаси – від бакалії до сухофруктів. Щоб цього не трапилося, потрібно мати хоч найменше уявлення про те, звідки беруться жучки і міль і чого вони не люблять.

СПОСІБ №1: ЗАМОРОЖУВАННЯ

У таких умовах навряд чи з'являться жучки та личинки. Але зберігати у морозилці рис – погана ідея. Після варіння перемерзлий рис розповзеться.

СПОСІБ №2: ЦИТРУСОВІ

На цей випадок, а також коли у морозилці

просто немає місця, у пакет із крупою можна покласти шкірку цитрусових. Найкраще відлякує харчову міль шкірка апельсина чи лимона.

СПОСІБ №3: СПЕЦІЇ

Якщо боїтеся зіпсувати смак круп та готових страв запахом тропічних фруктів, залиште на полиці з крупами головку часнику або гострий

перець. Такий самий ефект дає лавровий лист, який активно використовували як засіб профілактики появи молі ще господарі у минулому.

СПОСІБ №4: ФОЛЬГА

Не тільки фольга, а будь-який металевий предмет (вилка чи ложка) не дозволить з'явитися у крупі комахам-шкідникам. Але найчастіше господині залишають у крупах кульки із фольги для випічки.

СПОСІБ №5: ЄМНОСТІ

Найкраще зберігати крупи в скляних банках, що герметично закриваються.

Якщо комах вдалося вчасно виявити та знищити, не забудьте перед тим, як вирушити за новими крупами, обробити полиці оцтом. В іншому випадку личинки, що сховалися в щілинах та інших затишних місцях, зведуть нанівець ваші старання.

Отруєння чадним газом: симптоми та як вберегтися

Чадний газ можуть виділяти дров'яні, газові, вугільні печі та каміни, двигуни внутрішнього згорання, бензинові або дизельні генератори.

Отруєння чадним газом частіше трапляються взимку. Він впливає на кровоносну систему організму – кров втрачає здатність переносити кисень, а організм швидко починає відчувати його нестачу.

Ступінь отруєння залежить від концентрації чадного газу і часу, протягом якого людина його вдихала, розповів завідувач Центру з лікування гострих отруєнь Олександр Михайленко.

Симптоми отруєння чадним газом

Серед симптомів: головний біль, слабкість, відчуття втоми, нудота, прискорене дихання, запаморочення, сплутана свідомість.

Михайленко зазначив, що найнебезпечніша в разі отруєння чадним газом – гіпоксія. Це сильний дефіцит кисню, який може призвести до незворотних пошкоджень мозку, серця або легень.

Перша допомога в разі отруєння чадним газом

Щоб надати першу допомогу, постраждалого треба винести на вулицю та викликати швидку. Під голову можна покласти подушку або згорнуту ковдру і розстібнути тугий одяг.

«Небезпечні сполуки, які утворюються в організмі людини під час отруєння чадним газом, нестійкі. На свіжому повітрі вони швидко розпадаються», – пояснив Михайленко.

Що може виділяти чадний газ

Чадний газ можуть виділяти дров'яні, газові, вугільні печі та каміни, а ще двигуни внутрішнього згорання, наприклад, бензинові або дизельні

генератори. Їх необхідно встановлювати лише на вулиці.

Як уберегтися від отруєння чадним газом

Щоб уберегтися від отруєння, потрібно регулярно перевіряти вентиляційні канали та димоходи, провітрювати приміщення. Можна також встановити спеціальний прилад для визначення концентрації чадного газу.

Не можна залишати ввімкнені газові прилади без нагляду, а також каміни й буржуйки. Для обігрівання приміщення дозволяється використовувати лише призначені для цього прилади. Наприклад, заборонено обігрівати квартиру газовою плитою. Обережними варто бути і з туристичними пальниками.

За найменших підозр на отруєння чадним газом необхідно вимкнути усі прилади, які можуть його виділяти. Відкрити вікна та впустити повітря до приміщення. Викликати аварійну газову службу 104 або рятувальників за номером 101.

tsn.ua

Як прати серветки з мікрофібри: що треба про це знати

Ви вже напевно знаєте, що серветки з мікрофібри відмінно підходять для всього будинку. Вони очищують ванну кімнату, прибирають пил з віконних жалюзі, чистять дзеркала, вбирають розливи на кухні і так далі. Якщо ви використовуєте їх, вам може бути цікаво дізнатися, як найкраще утримувати самі ганчірки в чистоті, інформує Ukr.Media.

Помилки, які не варто допускати

Одна річ, яку ніколи не слід використовувати, — це кондиціонер для білизни. Він блокує волокна і пригнічує їх статичне прилипання, що робить цей матеріал таким хорошим.

Якщо ви випрали серветки з мікрофібри в мийному засобі, до складу якого входить пом'якшувач, що можна зробити, щоб відновити їх?

Один спосіб видалити кондиціонер для білизни, за умови, що проблема не дуже серйозна, — це використовувати дистильований білий оцет.

Оцет кислий, тому будьте обережні під час використання з пофарбованими серветками з мікрофібри, так як це може вплинути на колір. Щоб запобігти цьому, додайте оцет безпосередньо в барабан перед додаванням серветок, а не навпаки. Потім запустіть повний цикл і, якщо пом'якшувач все ще присутній, повторіть процес, поки всі залишки не будуть видалені.

Ще одна річ, яку слід пам'ятати при чищенні цих тканин, — це ніколи не використовувати відбілювач. Відбілювач пошкодить волокна і знову

зробить їх непотрібними. Отже, з огляду на все це, як найкраще прати ці універсальні ганчірки?

Ручне або машинне прання

Коли справа стосується прання руками, просто використовуйте теплу воду. Ніколи не використовуйте гарячу воду для очищення мікрофібри; так само, як відбілювач і кондиціонер для білизни, вона може принести більше шкоди, ніж користі.

Дайте ганчіркам вбратися протягом декількох хвилин, а потім просто руками проведіть ними взад-перед під водою, щоб вичистити весь пил, бруд і сажу з волокон. Добре віджміть тканину, і тоді вона буде готова до використання у вологому стані. Або ви можете залишити її сохнути на свіжому повітрі.

Для машинного прання найкраще підходить цикл прання в холодній воді без додавання мийного засобу або пом'якшувача. Якщо вам потрібно додати інші речі в цикл, обов'язково уникайте бавовни, зокрема, і дотримуйтеся безворсових синтетичних матеріалів.

6 способів застосування пакетиків з кульками силікагелю із взуття

У кожній коробці взуття можна знайти кілька маленьких пакетиків з кульками, які усувають запахи і вологу з упаковок. На них зазвичай написано «не їсти» і «викинути», до першої поради точно потрібно прислухатися, а ось другу можна проігнорувати, інформує Ukr.Media.

Силікагель може стати в нагоді в різних побутових ситуаціях, тому зберігайте ці пакетики в окремій коробочці і згадайте про них, коли вони будуть потрібні.

Позбутися від запаху в сумці

Це особливо актуально для тих, хто відвідує тренування у фітнес-центрі: волога футболка, кросівки і штани можуть просочити зайвою водою сумку і залишити в ній неприємний запах. Зберігайте в спортивній сумці кілька пакетів з силікагелем: він не дозволить речам заплітатися і позбавить сумку від характерного аромату.

Продовжити життя бритві

Багато зберігають бритвені верстати у ванній кімнаті, через вологість вони набагато швидше затупляються. Але якщо перемістити бритву в коробочку, наповнену пакетом силікагелю, затупляться леза тільки через пару місяців, коли смуга індикатора повністю зітреться.

Не дати затупитися ножам

Якщо розмістити пакетики з взуттєвих коробок у відділення, де ви зберігаєте ножі, то вони почнуть тупитися набагато менше, а лезо пере-

стане покриватися характерними розводами від води.

Врятувати телефон

Всі знають, що впавши у воду або намочивши під дощем телефон можна врятувати, зануривши його в рис. Але пакети з силікагелем працюють набагато краще, вони вбирають вологу набагато ефективніше, а значить, і шанси, що гаджет знову почне працювати, зростають.

Запобігти запотіванню лобового скла

В осінню і весняну погоду багато автомобілістів стикаються з цією проблемою. Покладіть ввечері на приладову панель кілька пакетиків, і вранці проблем з запітнілим склом буде істотно менше.

Не дати сріблу потемніти

Якщо ювелірні прикраси швидко втрачають колір, значить, в місці їх зберігання занадто волого. Перемістіть їх в коробку, наповнену пакетом з силікагелем, вони приборуть рідину і продовжать сяйво прикрас.

Пісні страви

КАРТОПЛЯНІ КОТЛЕТИ

Інгредієнти: картопля – 6-8 шт.; цибуля – 1 шт.; рослинна олія; борошно пшеничне вищого ґатунку – 2 ст. л.; паприка – одна щіпка; сіль, та перець – за смаком.

Картоплю почистити і розрізати на чотири частини. Залити водою і поставити варити до готовності. Далі, злити воду і розтовкти. Цибулю дрібно нарізати і обсмажити на сковороді, з 4 ст. ложками рослинної олії.

Потім суміш додати в картоплю. Посолити, поперчити і додати паприку. Трохи остудити і сформувати невеликі котлетки. Обвалити в борошні та смажити на олії з обох боків до рум'яної скоринки.

САЛАТ З КВАСОЛЕЮ

Інгредієнти: квасоля червона - 100 г; морква по-корейськи - 100 г; цибулина - 1 шт.; кріп - 1 пучок; рослинна олія - 3 ст. л.; сіль.

Спочатку треба замочити квасолю на ніч у холодній воді. Варити квасолю до готовності і остудити. Цибулю дрібно нашаткувати і обсмажити на сковороді з рослинною олією. Змішати в мисці квасолю і моркву по-корейськи. Додати обсмажену цибулю і дрібно нашаткований кріп. Добре перемішати салат, посолити за смаком. Викласти на блюдо і прикрасити зеленню. Салат з квасолею готовий.

КАПУСТАЯНІ КОТЛЕТИ

Інгредієнти: капуста білокочанна - 300 г; цибулина - 1 шт.; окріп - 100 мл; рослинна олія - 4-5 ст. л.; крупа манна - 3 ст. л.; панірувальні сухарі - 3 ст. л.; сіль за смаком

Манну крупу висипати в миску. Залити окропом і залишити на 10 хвилин. Капусту нашаткувати в миску і добре пом'яти руками. Додати дрібно нашатковану цибулю. Додати запарену манку і сіль. Добре перемішати масу.

Сформувати котлети з капусти і викласти їх на тарілку. Обвалити в панірувальних сухарях. Обсмажити на сковороді з рослинною олією, з двох сторін по 3-5 хвилин на середньому вогні. Викласти на паперові рушники, щоб увібралася зайва олія. Подавати до столу з зеленню і овочами.

ПІСНА «КОВБАСА»

Інгредієнти: 180 г (1 скл.) гороху, 550-600 г води, 3 зубці часнику, по 0,5 ч. ложки мускатного горіха, чорного перцю, кардамону і майорану, сіль, 1 буряк, 50 мл олії.

Горох просмажити на сухій сковороді 5 хв, перемолоти у кавомолці на борошно. Залити 2,5-3 скл. води і варити 5-7 хв. Буряк дрібно потерти, витиснути сік (треба 1 ст. ложка соку). Кашу охолодити, додати вичавлений часник, спеції, сіль, олію, буряковий сік. Ретельно перемолоти блендером. Виходить ніжно-рожеве пюре.

Обрізати з двох країв пластикову пляшку, поставити на тарілку, наповнити пюре, поставити на ніч у холодильник. На вигляд від вареної ковбаси не відрізнити, на смак на м'ясо не надто схоже, але все одно дуже смачно. Як загусник наприкінці варіння до пюре можна додати 2 ст. ложки крохмалю. Готувати можна також із квасолі або нуту. Зі спецій можна додати мелене насіння коріандру.

МОНАСТИРСЬКА БАБКА

Інгредієнти: по 0,5 скл. цукру, олії, горіхів та сухофруктів, 1 скл. яблучного соку (або міцного несолодкого чаю), 2 скл. борошна, 0,5 ч. ложки соди (погасити), кориця, сіль, ванілін.

Цукор та олію змішати, додати подрібнені горіхи й сухофрукти, сік (або чай), сіль, соду, ванілін та корицю перемішати, вимісити з борошном, викласти у змащену форму, випікати близького 1 год (перевірити готовність зубочисткою). Готовий пиріг можна розрізати навіпіл і перемазати джемом, посипати пудрою.

ПІСНИЙ ЯБЛУЧНИЙ ПЛЯЦОК

Інгредієнти: по 1 скл. борошна, манної крупи та цукру, 2 ч. ложки розпушувача, 1 ч. ложка кориці, 100 мл олії, ваніль, 1 кг дуже соковитих яблук.

Змішати всі сухі інгредієнти. Яблука очистити від шкірки, натерти. У форму покласти пергаментний папір. Викласти 1/3 сухої суміші й половину натертих яблук, 1/3 сухої суміші, решту яблук і решту суміші. Рівномірно залити верх олією. Пекти приблизно 40 хв за температури 180 °С.

ПІСНИЙ КЕКС З ВИШНЯМИ

Інгредієнти: 1 ч. ложка розпушувача, ¼ ч. ложки солі, 1 п. ванільного цукру, 2 ст. ложки какао, 3 ст. ложки меду, 0,5 скл. цукру, 400 г вишень без кісточок (заморожених або консервованих у своєму соку), 2 скл. борошна, 0,5 скл. олії.

Вишні розморозити у мисці, відіждити, сік перелити. До соку долити теплої води так, щоб вийшла 1 скл. рідини. Духовку розігріти до 180 °С. Форму або маленькі формочки змастити олією. Борошно змішати з какао і розпушувачем, просіяти окремо в миску. У глибокій мисці змішати олію, мед, цукор, ванільний цукор і сіль, влити вишневу воду, розмішати до розчинення цукру. Додати вишні й борошно, розмішати до однорідного стану, перелити у форму, випікати приблизно 50 хв, готовність перевірити зубочисткою. Готовий кекс трохи остудити у формі, а потім повністю на решітці, посипати цукровою пудрою.

Грудень

(народні прикмети)

- Якщо зима не настала в грудні і січні, то вона не настане до 10 лютого
- Снігурі прилетіли в грудні - зима буде суворою. Хлібородність - перед суворою зимою.
- Зима морозяна, з великим снігом віщує гарний врожай хліба.
- Від заморозку до зими - місяць.
- На полях сніг хвилястий - будуть хліба рясні.
- Зима не настала, доки не встановиться санна дорога.
- Дощова зима - ознака неврожайного року.
- Взимку надходять хмари з півночі - потепліє.
- Зима малосніжна - літо посушливе.
- Взимку сухо й холодно - влітку сухо й жарко.
- Якщо взимку вітер подує з півночі - буде дуже холодно, зі сходу - на мороз.
- Багато снігу намете - багато хліба прибуде.

☎ 098 777 00 22 СКЛАД ПРАЦЮЄ:
з 8:00 до 18:00

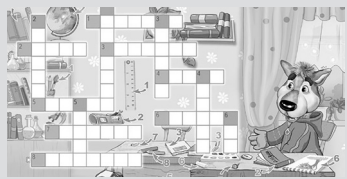

Відновив свою роботу і магазин
«БУДІВЕЛЬНИЙ ДВОРИК»
з тих квадратних метрів
з яких починав свій шлях у 2008 році.
Щодня поповнюємо свій асортимент.
СЬОГОДНІ ВЖЕ ДОСТУПНО:

- Сантехніка
  - Електрика
  - Сільськогосподарський інвентар
  - Лаки, фарби, піни, герметики
  - Ручний інструмент та кріплення
- Чекаємо Вас за адресою:
с.мт Макарів,
вул. Шляхетська, 69.
Тел. +380 (98) 777 00 22

21 грудня - День народження кросворду

Творцем першого кросворду був журналіст Артур Уїнн, який емігрував до Нью-Йорка з Ліверпуля. Він винайшов новий підхід у роботі зі словом: уклав літери в клітини, клітини розмістив у смужки і назвав нову головоломку «cross-word puzzle». Автор направив свій кросворд з 32 слів в газету «Нью-Йорк уорлд», де він був надрукований 21 грудня 1913 року.

РЕКЛАМА ТА ОГОЛОШЕННЯ

КУПЛЮ КОРІВ, КОНЕЙ, МОЛОДНЯК.
ТЕЛ.: 067-410-54-71; 093-001-29-69

КУПЛЮ КВАРТИРУ
в Макарові або в найближчих населених пунктах від Макарова:
Калинівка, Маковище, Копилів,
Гавронщина, Червона Слобода.
Тел.: 0964142052; 0507712028.

Професійні рієлторські послуги з продажу Вашої нерухомості
Пропонуємо послуги з продажу та документального оформлення вашої нерухомості
- Допоможемо продати ваш будинок, ділянку, квартиру, комерційну нерухомість.
- Питання, що стосуються оформлення земельних ділянок (приватизація, розділ, зміна цільового призначення, геодезія, документи на відчуження, експертні оцінки та ін.)
- Питання, що стосуються оформлення будинків (будівельні паспорти, тех.паспорти, узаконення новобудов, документи на відчуження будинків, експертні оцінки та ін.)
Багаторічний досвід роботи, порядність, вигідні умови.
Наша адреса: с.мт Макарів, вул. Димитрія Ростовського (колишня Фрунзе) №34.
Тел.: 096 414 20 52; 050 771 20 28; 067 407 46 48

КУПЛЮ БУДИНОК в Макарові чи на території колишнього Макарівського району.
Розгляну різні варіанти, в тому числі недобудови. Тел.: 096 414 20 52

ПРОДАМ 1-КІМНАТНУ КВАРТИРУ
в ЖК «Пейзажні озера», с. Калинівка Бучанського (колишнього Макарівського) р-ну. 3-й поверх 3-и поверхового будинку. Загальна площа - 37.2 м. кв. Санвузол спільний, кухня 8 м.кв., є лоджія. Індивідуальне газове опалення. Тихе, екологічно чисте місце, де є можливість насолодитися красивою природою і чистим, свіжим повітрям. Крім того, біля ЖК розвинене транспортне сполучення, близьке розташування до Житомирської траси, що дозволяє дістатися до комплексу з Києва за 20-30 хвилин.
Тел.: 0964142052; 0507712028.

ПРОДАМ ½ БУДИНКУ В МАКАРОВІ
Дерев'яний з прибудовою з цегли. Загальна площа 50.1 м.кв. Має дві кімнати, два коридори, кухню та сумісний санвузол. Вода заведена в будинок зі скважини. Є вигрібна яма. Опалюється газовим котлом. Ділянка 7.5 сот. з виходом до берега р. Здвиж. Є господарська будівля на двох із сусідом. Асфальтована вулиця, з двох сторін сусіди. Поряд вся інфраструктура: маршрутки на Київ; ФОРА, аптека. До центру 500 м.
Тел.: 0964142052; 0507712028.

ПОВІДОМЛЕННЯ

про оприлюднення Звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту документу державного планування «Детальний план території земельної ділянки розміщеної за адресою: Київська область Бучанський район с.мт Макарів для будівництва сміттесортувального комплексу»

На виконання статті 10 та 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», з метою одержання та врахування зауважень та пропозицій громадськості в рамках громадського обговорення в процесі стратегічної екологічної оцінки, Макарівська селищна рада інформує:

1. **Повна назва документа державного планування місцевого рівня (містобудівна документація) та стислий зміст:** Містобудівна документація «Детальний план території земельної ділянки розміщеної за адресою: Київська область Бучанський район с.мт Макарів для будівництва сміттесортувального комплексу». Метою розроблення детального плану території є: визначення планувальної організації; визначення планувальних обмежень використання території, переважних та супутніх видів використання території, містобудівних умов та обмежень; визначення комплексності напрямів проведення інженерної підготовки та інженерного забезпечення території; організація транспортного і пішохідного руху; охорона і поліпшення стану навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки.

2. **Орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування:** відповідно до чинного законодавства.

3. **Передбачувана процедура громадського обговорення, у тому числі:**

а) дата початку та строки здійснення процедури: з 15.12.2022 р. та триватиме до 13.01.2023 р.

б) **способи участі громадськості (надання письмових зауважень і пропозицій, громадські слухання тощо):** пропозиції приймаються у письмовому вигляді із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові, місця проживання, особистим підписом заявника і повинні містити обґрунтування з урахуванням вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів та правил.

в) **дата, час і місце проведення запланованих громадських слухань:** не передбачається проведення громадських слухань;

г) **орган, від якого можна отримати інформацію та адресу, за якою можна ознайомитися з проектом документа державного планування (за наявності) та екологічною інформацією, у тому числі пов'язаною зі здоров'ям населення, що стосується документа державного планування:** з проектом документа державного планування можливо ознайомитися на офіційному веб-порталі Макарівської селищної ради (<http://new.makariv-rada.gov.ua/>), а також у приміщенні Макарівської селищної ради, за адресою: вул. Димитрія Ростовського, 30, с.мт Макарів, Бучанський район, Київська обл., 08000 протягом 30 днів з дня оприлюднення цього повідомлення.

г) **орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, його поштова та електронна адреси та строки подання зауважень і пропозицій:** адміністративне приміщення Макарівської селищної ради, за адресою: вул. Димитрія Ростовського, 30, с.мт Макарів, Бучанський район, Київська обл., 08000.
Електронна адреса: makrada@ukr.net

Строк: з 15.12.2022 р. по 13.01.2023 р.;

д) **місцезнаходження наявної екологічної інформації, у тому числі пов'язаної зі здоров'ям населення, що стосується документа державного планування:** приміщення Макарівської селищної ради, за адресою: вул. Димитрія Ростовського, 30, с.мт Макарів, Бучанський район, Київська обл., 08000.

4. **Необхідність проведення транскордонних консультацій щодо проекту документа державного планування:** зважаючи на географічне положення території проектування містобудівної документації проведення транскордонних консультацій, не очікуються.

Місячний астропрогноз

на 17 грудня

Нейтральний день, в який потрібно постаратися не проявляти грубість і не влізати в конфлікти. Рекомендується продовжувати розпочаті справи.

на 18 грудня

День вдали для торгівлі, судових справ, переїзду чи відраження. Присвятіть себе неспішним справам.

на 19 грудня

Складний період, в який краще утриматися від будь-якої активної діяльності. Зберігайте життєві сили і не розпоршуйте їх на непотрібні справи.

на 20 грудня

Витратьте час на вирішення старих справ, оскільки будь-яка робота буде в цей день вдалою. Хороший період для того, щоб поглянути на все з іншої точки зору. Корисне спілкування зі старшим поколінням.

на 21 грудня

Хороший день для великих покупок. Також рекомендується прислухатися до порад партнерів.

на 22 грудня

День краще провести у вирішенні тільки найнеобхідніших життєвих питань, гнати від себе погані думки.

на 23 грудня

Добре буде підбити підсумки і завершити справи. Будь-які починання варто перенести на більш сприятливий період. Ідеальний час для позбавлення від злужних звичок.

ЗАКУПОВУЄМО ВРХ

ДОРОГО: Корів
Коней
Бичків
Телят
Телиць
Лошат
Дорізи
На м'ясо та на тримання

096-589-76-50
068-881-02-99

НА ЦЬОМУ МІСЦІ МОЖЕ БУТИ ВАША РЕКЛАМА 068-129-32-90. E-mail – super.makariv_visti@ukr.net

ЕКСПЕРТНІ ОЦІНКИ будинків, земельних ділянок, комерційної та іншої нерухомості в короткий термін. Тел.: 0964142052; 0507712028.

МАКАРІВСЬКІ ВІСТІ

Засновник і видавець
ТОВ «Макарівські вісті»

Адреса редакції
Україна, 08001, Київська обл.,
с.мт Макарів, вул. Пушкіна, 3.

Газета розповсюджується
по Бучанському району
День виходу – п'ятниця

Реєстраційне свідоцтво
№ 1786, серії КІ від 20.12.2019 р.

Передплатний індекс:
для інд. передплатників – 61291
для підприємств і організацій – 86501

Відповідальність за достовірність реклами та приватних оголошень несуть автори і рекламодавці. Редакція не завжди поділяє погляд автора. Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати надіслані матеріали. У разі передруку посилання на «Макарівські вісті» чи сайт makariv.com обов'язкове.

РПР – на правах реклами/політ. реклами

Директор
ТОВ «Макарівські вісті»
Марина ТОКАР

Верстка
Оксани РУДНИЦЬКОЇ

Відділ реклами
068-129-32-90
super.makariv_visti@ukr.net

Віддруковано:
ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед»
21034 м. Вінниця, вул. Чехова, 12-А
Тел.: (0432) 55-63-97, 55-63-98
Тираж 1000 примірників
Номер замовлення 2252811